

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี พ.ศ. 2554-2556 ขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าโฮงาม อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้ศึกษาได้กำหนดวิธีดำเนินการศึกษา ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ ได้แก่ ประชาคมตำบลเหล่าโฮงาม อำเภอกุฉินารายณ์ ประกอบด้วย กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และตัวแทนหมู่บ้าน (เป็นบุคคลที่ประชาชนในหมู่บ้านคัดเลือกให้เป็นตัวแทน) หมู่บ้านละ 7 คน จำนวน 12 หมู่บ้าน รวมทั้งสิ้น 84 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าโฮงาม. 2553 : 1)

ตารางที่ 2 จำนวนครัวเรือนและประชากรที่ใช้ในการศึกษา แยกเป็นหมู่บ้านขนาดเล็ก

หมู่ที่	หมู่บ้าน	จำนวนครัวเรือน	จำนวนประชากรในการศึกษา(คน)
2	บ้านเหล่าโฮงาม	73	7
5	บ้านหนองเม็ก	116	7
7	บ้านกลาง	131	7
9	บ้านเหล่าโฮงาม	96	7
รวม		416	28

ตารางที่ 3 จำนวนครัวเรือนและประชากรที่ใช้ในการศึกษา แยกเป็นหมู่บ้านขนาดกลาง

หมู่ที่	หมู่บ้าน	จำนวนครัวเรือน	จำนวนประชากรในการศึกษา(คน)
8	บ้านสวนผึ้ง	167	7
10	บ้านเหล่าไธงาม	148	7
11	บ้านโนนยาง	133	7
12	บ้านหนองเม็ก	157	7
รวม		605	28

ตารางที่ 4 จำนวนครัวเรือนและประชากรที่ใช้ในการศึกษา แยกเป็นหมู่บ้านขนาดใหญ่

หมู่ที่	หมู่บ้าน	จำนวนครัวเรือน	จำนวนประชากรในการศึกษา(คน)
1	บ้านเหล่าไธงาม	178	7
3	บ้านโนนยาง	168	7
4	บ้านสวนผึ้ง	248	7
6	บ้านกลาง	196	7
รวม		790	28

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้ศึกษาได้ศึกษาการสร้างเครื่องมือตามลำดับ ดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสารและงานศึกษาต่างๆ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาคม

ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี วิธีสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) เป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะการตอบในรูปแบบของการประเมินความมากน้อย ความบ่อยครั้ง โดยต้องการวัดว่าผู้ตอบมีคุณลักษณะในเรื่องราวที่ต้องการศึกษาหรือความคิดเห็นในเรื่องนั้นๆ อยู่ในระดับใด

1.2 ร่างแบบสอบถามโดยอาศัยข้อมูล จากข้อ 1.1 ให้ครอบคลุมกรอบแนวคิดในการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี พ.ศ. 2554- 2556 ขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าไโฮงาม อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 4 ด้าน ประกอบด้วย

1.2.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

1.2.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน

1.2.3 ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์

1.2.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

1.3 สร้างแบบสอบถาม และนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ เพื่อตรวจสอบแก้ไข เสนอแนะปรับปรุง ให้มีความเหมาะสม และความถูกต้อง

1.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามข้อ 1.3 เสนอผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหา และความปรนัยของเครื่องมือ ด้านโครงสร้างด้านเนื้อหาโดยการหาค่า IOC (Index of item objective congruence) ตามเกณฑ์การให้คะแนนมีดังนี้

เห็นด้วย ให้คะแนนเท่ากับ +1

ไม่แน่ใจ ให้คะแนนเท่ากับ 0

ไม่เห็นด้วย ให้คะแนนเท่ากับ -1

แล้วนำผลคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่า IOC ตามสูตร

$$\text{สูตร } IOC = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

จากนั้นพิจารณาคัดเลือกคำถามที่ค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป (ภาคผนวก ข) แล้วจึงนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้ง โดยผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วย

1.4.1 นายสุปัท ทองรัตน์ ตำแหน่ง กลุ่มงานกฎหมาย สำนักงานท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ วุฒิกการศึกษา รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหา

1.4.2 นางสาวพัชราภรณ์ ประดั่งถาโต ตำแหน่ง ครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านฉนวนใหญ่ ตำบลแก่งสิงงาน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม วุฒิการศึกษา ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

1.4.3 นายวรชิต ชิมเกตุ ตำแหน่ง นักวิชาการศึกษาดำบลภูคไสฉ้อ วุฒิการศึกษา ศีษศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา เป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านสถิติ

1.5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจแก้ไขของผู้ทรงคุณวุฒิไปปรับปรุงแก้ไข แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตรวจสอบอีกครั้ง แล้วจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. การหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้ศึกษานำแบบสอบถามไปทดสอบ (Try – Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลภูคไสฉ้อ อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ไม่ใช่ประชากรที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 30 คน โดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ ครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 65) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับที่ระดับ .93 และค่าอำนาจจำแนกรายข้อ อยู่ระหว่าง .27-.89 (ภาคผนวก ค)

3. ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้ เป็นแบบสอบถามซึ่งผู้ศึกษาได้สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยผู้ศึกษาได้จัดเก็บด้วยตัวเอง เพื่อรวบรวมข้อมูลจากประชากรกลุ่มตัวอย่าง โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่งและหมู่บ้าน

ตอนที่ 2 ข้อมูลการมีส่วนร่วมของประชากรในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี พ.ศ. 2554- 2556 ขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าไสงาม อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ในด้านต่าง ๆ 4 ด้านรวม 30 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด เพื่อสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของประชากรเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชากรในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี พ.ศ. 2554- 2556 ขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าไสงาม อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการศึกษา มีขั้นตอน ดังนี้

1. ขออนุญาตรับรองจากวิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและตัวแทนชุมชนทั้ง 12 หมู่บ้าน เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม
2. ผู้ศึกษาแจกแบบสอบถามกับกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งผู้ศึกษาชี้แจงวัตถุประสงค์ความเป็นมา และประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามเกิดความเข้าใจตรงกัน และให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามอย่างถูกต้องครบถ้วน
3. ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ได้ครบตามจำนวน 84 ชุด

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การจัดกระทำข้อมูล

1.1 นำแบบสอบถาม จำนวน 84 ชุด มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ถ้าแบบสอบถามไม่เรียบร้อยสมบูรณ์ ก็นำกลับไปให้ผู้ตอบแบบสอบถามทำใหม่ในส่วนที่ไม่เสร็จ (โดยมีหมายเลขแบบสอบถามของแต่ละบุคคล)

1.2 นำมาลงรหัส และบันทึกคะแนน ประมวลผลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ และค่าร้อยละ

2.2 การวิเคราะห์เพื่อหาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนว่าอยู่ในระดับใด สถิติที่ใช้คือ การหาค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้คำถามแบบประมาณค่า 5 ตัวเลือก คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยใช้เกณฑ์แปลผลวัดระดับตามหลักการของ ลิเคิร์ท (Likert Scale) ซึ่งเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมมาก	ให้คะแนน	4	คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง	ให้คะแนน	3	คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมน้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน

3. นำแบบสอบถามที่ลงคะแนนเรียบร้อยแล้วไปประมวลผลข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป พร้อมทั้งกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนการให้ความหมายค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 103) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายความว่า ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายความว่า ระดับการมีส่วนร่วมมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายความว่า ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายความว่า ระดับการมีส่วนร่วมน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายความว่า ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

4. การวิเคราะห์ เพื่อหาผลเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาคม จำแนกตามขนาดหมู่บ้านและตำแหน่ง ว่าอยู่ในระดับใด สถิติที่ใช้คือ การหาค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของประชาคมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ซึ่งครอบคลุม ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา แจกแจงความถี่ เพื่อนำเสนอในรูปแบบบรรยายเชิงพรรณนา

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษารั้วนี้ผู้ศึกษาได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบเครื่องมือ

1.1 ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ค่าความน่าเชื่อถือ หรือความเชื่อมั่นของแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าทั้งฉบับ โดยจะพิจารณายอมรับค่าตั้งแต่ 0.75 ขึ้นไป

ค่าความเที่ยงตรงของเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า (α) คำนวณจากสูตร

ดังนี้

$$\alpha = \frac{K}{K - 1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
K	แทน	จำนวนข้อคำถาม
$\sum s_i^2$	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ
s_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวม

1.2 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item total Correlation) ค่าประสิทธิภาพในการจำแนกคุณลักษณะผู้ตอบแบบสอบถามคะแนนสูงกับผู้ตอบแบบสอบถามคะแนนต่ำ โดยจะพิจารณาข้อที่มีค่าตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป

ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) คำนวณจากสูตร ดังนี้

$$r = \frac{N \sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{\{N \sum X^2 - (\sum X)^2\} \{N \sum Y^2 - (\sum Y)^2\}}}$$

เมื่อ	r	แทน	ค่าอำนาจจำแนก
	X	แทน	คะแนนของข้อที่ทำค่าอำนาจจำแนก
	Y	แทน	คะแนนรวมของทุกข้อ

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 ค่าร้อยละ (Percentage) เป็นสถิติที่นิยมใช้มาก เป็นการเทียบความถี่หรือจำนวนที่ต้องการ กับความถี่หรือจำนวนทั้งหมดที่เทียบเป็น 100 ดังนั้น จะหาร้อยละ จากสูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 101)

$$\text{จากสูตร} \quad p = \frac{f \times 100}{N}$$

เมื่อ	p	แทน	ร้อยละ
	f	แทน	ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
	N	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

2.2 ค่าเฉลี่ย (μ) หรือเรียกได้อีกหลายอย่าง เช่น ตัวกลางเลขคณิต คะแนนเฉลี่ย ฯลฯ คำนวณจากสูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 102)

$$\text{จากสูตร } \mu = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ μ แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
 N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

2.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นการวัดการกระจายที่ได้รับการนำไปใช้อย่างกว้างขวาง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คือ รากที่สองของค่าเฉลี่ยของกำลังสองของค่าเบี่ยงเบน (เบี่ยงเบนจากค่าเฉลี่ย) มีสัญลักษณ์หลายแบบ หาได้จากสูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 103)

$$\text{จากสูตร } \sigma = \sqrt{\frac{\sum (X - u)^2}{(n - 1)}}$$

เมื่อ σ แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 X แทน คะแนนแต่ละตัว
 u แทน ค่าเฉลี่ย
 n แทน จำนวนคะแนนในแต่ละกลุ่ม
 $\sum X$ แทน ผลรวม
 N แทน จำนวนคะแนนใหญ่
 Σ แทน ผลรวม